

ZIAR SĂPTAMĂNAL — CULTURAL ȘI INFORMATIV.

„Mărginenii”

la radio...

Sâmbătă, 29 Iulie, la ora 5 seara, în timpul hotărât programului „Muncă și voie bună”, am ascultat la radio producția organizată de arcașii dela Mărgineni-Neamț. A fost o oră de adevărată desfătare sufletească, atât prin alcătuirea programului, cât și prin acea mândrie pe care am simțit-o, cu deosebire noi nemțeni, că s'au găsit dintre noi oameni vrednici — cu atât mai vrednici, fiind dela sate, care au reușit să ne ție atenți și încordați o oră și jumătate dinaintea aparatului de radio.

Ce-am ascultat la radio?

Arcașii dela Mărgineni au pregătit și au executat, în condiții laudabile, „Cetatea Neamțului” sau „Sobieschi și plăeșii români”, adaptare radiofonică de profesorul Ion Manoliu, după textul lui Vasile Alecsandri.

Am văzut piesa lui Alecsandri la teatru. Ce-are aface însă cu adaptarea radiofonică! Acolo acțiunea era în ceață, grea. Nu-i ușor să aduci pe scenă o cetate și să desfășuri un sir de asalturi cu oastea întreagă a unei țări! La radio însă, simplificată și rotunjită cum e, piesa lui Alecsandri e impresionantă. Închipuirea noastră, vine și construiește, acțiunii vorbite, un decor isorvit din fondul minunatelor legende pe care le cunoaștem în legătură cu subiectul. Deaceia adaptarea radiofonică e superioară jocului teatral, în acest caz.

Au urmat apoi jocuri naționale, din ținutul Neamțului și coruri populare, executate cu aceeași măiestrie, la care s'a adăugat aierul de miracol al undelor scoborind din văzduh și purtând glasurile și sufletul arcașilor din Mărginenii noștri.

„Arcași”? Da, e frumos! E frumos și „plăeși”, după cum tot așa de frumos ar fi fost „vânători” — adică urmașii păzitorilor cetății, așezați în Vânătorii Neamțului, ori în Vânătorii Pietrii. Dar, cred, mult mai frumos ar fi fost, așa simplu — „Mărginenii” adică arcași și plăeși, de santinelă la margine, așezați sus pe străvechea movilă a lucașului, pomenită în documentele de pe la anul 1400!

Dar, oricum, strașnic neam de oameni Mărginenii aceștia!

CONSTANTIN TURCU

O excursie în Italia...

Asociația Generală a Invățătorilor din România a organizat o excursie în Italia, între 12 și 24 August a. c. Cei care doresc să participe la această foarte importantă și avantajoasă excursie, se vor adresa la sediul Asociației nemțene, în str. Petru-Rareș Nr. 54 Piatra-Neamț.

CENTRUL ORAȘULUI PIATRA-NEAMȚ, MODERNIZAT

Mănăstirea Horaița

În județul Neamț, afară de locurile cu un pitoresc și cu o faimă de tot recunoscută, mai sunt multe colțuri, mai puțin cunoscute, mai puțin vizitate, dar cu aceeași înaltă frumusețe.

Mănăstirea Horaița — unul din aceste tainice colțuri — apare călătorului ce a pornit de la Almaș (mănăstire de malci la 10 Km. de Piatra-Neamț) pe un drumușor tăiat prin mijlocul pădurilor bătrâne, ascuns de umbra deasă a frunzelor, misterios prin taina de nepătruns și singurătatea vastă a împrejurimilor, — ca un smoc de lumina înaltă către ceruri...

Când porțile mănăstirii se deschid, simți că și în suflet s'a deschis ceva nou: un sentiment de evlavie, de liniște, de înduioșare.

Proiectată pe verdele sobru al pădurilor și albastrul senin al cerului, biserica mare își înalță svleț cele patru turnuri albe ca albul imaculat al credinței.

În jurul ei, chilile scunde, iar mai departe imensitățile de codri... Codri înmormântați în tăcere și mister.

Deși el, și deasupra lor, la câteva sute de metri de mănăstire, ca un simbol a veșnicilor taine, apare o cruce stângheră —

crucă schitului Horăicioara — în care se slujește odată pe an...

Și peste toate, ca o regină stăpânește majestuoasă liniștea... Liniștea înmărmuritoare.

În acest decor, cei fugiți de sgomotul lumii, cei dornici de liniștea recreatoare, găsesc un neprecupețit balsam.

Lubitori de drumeție, când străbateți drumurile județului Neamț, opriți-vă și la mănăstirea Horaița; veți pleca de-acolo cu inima adăpată de vraja și cu o frumoasă amintire încrustată în suflet...

Nicu Nohai

Inceputurile literare ale lui Calistrat Hogaș

Augustin Z. N. Pop

Modest adaos la bibliografia lui Calistrat Hogaș, profesorul scriitor, chemat postum în drepturile literare sale.

Atât Gh. Cardas, „Calistrat Hogaș: Spicuri bibliografice” („Universul literar” An. XLII, Nr. 28, 11 Iulie 1926, pag. 14), care l-a schițat cel dintâi lista scrierilor, cât și Gh. Adamescu, „Bibliografia românească” și, mai în urmă, meritoasele elemente aduse de conferința d-lui Al. Epure („Calistrat Hogaș”, Contribuție la cunoașterea vieții și operei sale”, Roman, 1935, pag. 24, 86) și de monografia d-lui Dimitrie L. Stăhilescu („Calistrat Hogaș”, Viața și Opera lui, București 1935 pag. 17), pornesc hărnicia aceasta scriitoricească din paginile revistei „Asachi”, apărută la Piatra-Neamț între 10/IV/1881 — 10/II/1885, din conlucrarea cercului de intelectuali locali, doctori și profesori, printre ei și Hogaș.

Cele de mai jos, pornind din convingerea unei experiențe poetice, necesară descrierilor lirice, cum de altfel se adevărește

și prin colaborarea la revista menționată¹⁾ — versul este preliminar și lui Creangă și lui Sadoveanu și lui Dimitrie Anghel, — fixează o cronologie cu șapte ani mai veche pentru opera lui Hogaș.

Inceputurile literare ale celui ce-și va publica „drumurile de munte” (din 1881) chiar în 1881²⁾, se fac în 1874 la „Ghimpele” și de el nu este străin concursul lui I. L. Caragiale, întâlnit adesea în urbea nemțană — și Caragiale începător polemist atunci, la periodicalul lui N. Orășanu³⁾.

1) El va colabora alături de poezile: An. I (1881) Nr. 3, Epistolă către D-l N. Gr. L. (azu), pag. 16; Dintre flori, pag. 70; Nr. 6, Mireasa, pag. 163; Pe mal, pag. 165; Povestii, pag. 166; Nr. 7, Rugăciunea, pag. 207; Nr. 10, Poporul, pag. 313; An. II, Nr. 2, Ultima floare, pag. 399; Nr. 12, Legenda lăcrimioarei, pag. 885; Legenda floarelor „Nu mă uită”, pag. 886; An. III, Nr. 3, pag. 1129; Nr. 6, pag. 1174; Nr. 1; (Ahl), pag. 1200.

2) Dim. L. Stăhilescu, op. cit., pag. 16.

3) Pentru colaborarea (sub pseudonimele Car. Paltcar) la „Ghimpele”, vezi și I. L. Caragiale, Opere (ed. in-

tr'adevăr, pe pagina a 2-a din „Ghimpele”, An. XV, Nr. 21 (Dum. 26 Mai 1874), prozatorul muntean Iscălea Car... pamfletul „Vroii critici literari”, cu aluzii la Al. A. Macedonski (-Aamsky-) „un geniu cu picloarele strimbe, vorbind pe nas într'un dialect cât se poate mai curat românesc, și d'o dulceată de caracter estremă”. Pe pagina următoare, sub specificarea „Correspondința provincială”, întâlnim numele lui C. Hogaș la sfârșitul poeziei:

Legenda Lăcrimioarei

Pe cerul nopții de primăvară
Luna eșie la răsărit;
Rîul, pădurea, vîntul de seară
Păreau cu toate c'au adormit.

Numai pe turnuri în depărtare,
Și pe morminte din când în când,
Poserea nopții cea plîngătoare
Sbură fantastic și trist cîntînd;

grijă de Serban Cioculescu, Buc., 1938, vol. IV, pp. XII, 279; vol. V, pp. XII, XIV, 479 (o scrisoare, din Piatra Neamț, adresată de marele prozator lui P. Grădîșteanu); idem „Revista Fundațiilor Regale”, Nr. 10 (Octombrie) 1933.

Salutul

(Nimicuri provinciale)

Știu că gestul acesta de politeță, însoțit adesea și de o formulă verbală potrivită, s'a schimbat în cursurile timpurilor. Cum va fi fost el făcut cu mii de ani în urmă și cum s'a deosebit dela popor la popor, iată o chestiune interesantă. Nu vorbeasc de salutul oștenilor sau al anumitor organizații, unde arată disciplina și politeța, fiind vorba de texte de regulament.

Romanii, care erau de un formalism exagerat, se salutau cu multă voioșie, invocând binecuvântarea zeilor. La popoarele orientului salutul prezintă mai multă afectivitate, mai multă lărgăție în mișcări; adesea e complicat, îți trebuie oarecare deprindere pentru a-l executa. La noi, în epoca fanariotă, se simțea această influență, făcînd parte mai întâi din protocolul curților domnitoare și apoi trecînd mai departe prin imitație.

Dar nu desprinde tehnica salutului, valoarea lui morală etc., mi-am propus aci. E vorba de unele întâmplări hazlii, și nostime pretenții locale.

Avem și noi la Piatra-N., o „Cale a Victoriei”, în miniatură, după cum și un „Corso”, un „A. N. E. F.”, etc., o lume variată și mai ales acum în timpul sezonului.

Iată-l pe „x” trece visînd ca un oriental. Cineva l-a în-

(Continuarea în pag. 2-a)

Ear în pădurea cea tînuță,
Unde păstorul cîntă cu-amor,
Prin atmosfera greu adormită
Se'nalță tainic un plîns de dor:

Sub trista umbră, juna Florică
Chlăma lublău' cu greu suspin,
Dar, vai! s'ermana, ea s'ngurică
Simția cum arde fragedu' sin.

Ast-fel, prin codri alba copilă,
Plîngînd, o dată a rădăcit
Și p'un mal verde, lângă o gâră,
Intr'un somn dulce a adormit...

Ear dimineața când se trezește,
Pe unde plînsul ei a picat,
Câte-o tulpină de flori găsește
Albe ca sînu' ei nevinovat...

Așa copilă în primăvară,
Când prin pădure trece cîntînd,
Simte când vede o lăcrimioară
De-o fale tristă sinu' l' bătînd.

Căci o tulpină de lăcrimioară
Lângă pîrlul murmurător,
Este durerea schimbată'n floare,
Este amorul schimbat în dor!...

A doua poezie a lui Hogaș o aflăm în aceeași colecție pe anul XVI, Nr. 15 (Dum. 9 Aprilie 1875), pag. 3, datată „Piatra 1875”, sub aceeași indice (Correspondența) Prov(ințială).

(Continuare în pag. 2-a)

Examen de admitere în școala tehnică aeronautică din Mediaș

La 15 August 1939 începe concursul pentru admiterea în cl. I a candidaților în Școala Tehnică a Aeronauticii Mediaș și la 29 August concursul pentru admiterea în cl. V.

Conform Deciziei Ministeriale 173 din 7 Iulie 1939, Școala Tehnică a Aeronauticii are menirea de a forma maeștri militari de specialitate Aeronauticii Regale. Acei elevi, însă, cari se vor distinge în cursul anilor de studii și practică în ateliere, vor fi trimiși, după absolvirea școlii, la examenele de admitere în Școala pregătitoare de ofițeri mecanici, pentru a deveni ofițeri mecanici.

Durata cursurilor și practicii este de 7 ani, absolvenții având obligațiunea de a servi 9 ani ca maeștri militari în Aeronautică.

Candidații de cel puțin 15 ani și cel mult 18 ani pentru cl. V-a—cel puțin 11 ani și cel mult 13 ani pentru cl. I—trebuie să fi absolviți, pentru categoria întâi, cel puțin gimnaziul industrial sau cursul inferior al liceelor industriale (secția metale), reușii la examenul de admitere în cursul industrial superior; pentru cl. I să fi absolviți cursul primar.

Orfanii de război, fiii invalizilor de război, copiii de trupă, copiii orfanii ai funcționarilor inferiori din armată, sunt scutiți de taxa fixă de 400 lei, pe care ceilalți candidați o vor depune odată cu actele.

Candidații reușii la examenul de admitere vor depune, înainte de prezentarea la școală, o cauțiune de 1000 lei, ca garanție de acoperirea stricăciunilor ce eventual ar cădea în vina lor, 1000 lei pentru învoirea și repararea mobilierului, odată pentru todeauna și câte 2000 lei la începutul fiecărui an școlar pentru cărți, rechizite și orice material didactic.

De plata taxei de lei 2000 sunt scutiți orfanii de război, fiii invalizilor de război, fiii cavalerilor ordinului Mihai Viteazul, Ordinul Virtutea Aeronautică de război și Virtutea Militară de război și elevii cari au obținut în cursul anului precedent media de cel puțin 7 și ai căror părinți sunt decorați cu Steaua și Coroana Românelor cu spade și panglică de Virtutea

Militară sau medalia Bărbăție și Credință cu spade; deasemenea elevii cari au obținut medlia generală de cel puțin 8.

Actele și certificatele tip, enumerate în Decizia Ministerială No. 173 din 7 Iulie vor fi înaintate Școlii până în seara zilei de 20 August pentru înscrierea în cl. V-a și până la 5 Septembrie pentru înscrierea în cl. I. Obiectele probelor scrise și orale sunt precizate în același decret.

Elevii sunt interzicți bursierilor far absolvenții diplomați ai Școlii fac serviciul militar cu termen redus.

Salutul

(Nimicuri provinciale)

(Continuare din pag. 1-a)

fălnit odată în aceeași reverie, cu un roi de muște bătăind în jurul gurii. Salutat în această absență, după vreo 30 de pași, i se pare și lui că în adevăr cineva ar fi trecut pe lângă el; se oprește puțin și se uită înapoi.

Ce bine, dacă numitul ar fi fost un vapor, să-l fi salutată cu 10 bubuituri de tun!

Saluți pe unul—îmi povestește un prieten—de 3 ori în aceeași dimineață. Era un domn bine, cu soția. Nu răspunde. Deabia a patra oară, când treci pe lângă ei, și, desigur, nu le mai spui nimic, observă doamna neapolitea și într-o grăseire afectată: „Uite la asta dragă, vezi? ce-o fi având? manque d'éducation, nu?”

Un altul ține următorul logos preopinentalui său, care are un grad mai mic în erarhia lor: „Mă, îi fi având tu vreo influență asupra mea, dar dacă nu mă saluți, adânc”

Tu. Interesante sunt și altele de profunde temeneli: „In public nu-l salut pe „y”, dar știi, când îl prind pela dosuri, pela întuneric îi fac o temenea ca aceea!... De, eram doar să mă curăț și el m'a scăpat dela moarte. Și-apoi decând cu sporturile astea și eu sunt „cineva” și, știi, nu pot...”

Gh. Fidler

IX Negoiță Stere dă zăpis de vânzare lui Manolache Fote.

(Copie)

Adică eu Ispravnic Negoiță Stere de aici din târgu Petrii, dinpreună cu soțul meu, Marlea, de nimeni sălăți, nici asupra cl de a noastră bună voie, dăm zăpisul nostru la mâna d-lui sluger Manolache Fote, precum să știe că am vândut d-lui o cârcumă cu o dughență, cu grajdul, cu ograda și cu toate celelalte prin prelung și cu un loc alături de dughență făcută, și poartă și ograda, care locu este cumpărat dela Ștefan Baronce și tot locul unde este cârcuma cat și dughența și ograda, sânt pe loc gospod. și sânt drepte cumpărături ale mele, după cum răspunde zăpisul de vânzare.

Care cârcumă să hotărăște cu casale d-sale iar locul de la Baronce să hotărăști cu cârcuma giupăului Radul Croitorul; și filodcă d-lui giupău Radul Croitorul, la facre cârcumă d-săli au intrat cu talpa casli de o palmă și cu streșina patru palme, care au să le tragă d-lui slugeru dela d-lui giupău Radu Croitorul, după putere zăpisului de vânzare a lui Ștefan Baronce, ca unul ci au intrat fără știre și voe stăpânului locului, drept 3.000 lei, adică trl ml lei, carl banl l-am prlmrl toți deplin în mâinile noastre și dluam înainte să albă a stăpân d-lui sluger în bună pace atât d-lui și cu urmașii d-lui.

La care am dat și toate scrisorile atât a cârcumli și a locului care sânt fără nici o pricină. Iar lvindu-să vreo pricină să am a răspunde eu.

Și la acest zăpis s'au întâmplat și alte obrazi cinstite, care mai glos s'au iscălit martori. Și pentru credință am scris zăpisul cu mâna me și l-am iscălit.

1817 Săptv. 20

† Iscălit Negoiță Stere blv Ispravnic
† Eu Maria, soția d-săli cu voia me.
† Eu Panaite Stavri, martur.
† Eu Anastasi Apostol, martur.
† Eu Grigoraș, martur.
† Eu Gheorghiu Albu, martur.
† Eu (Nicunoscută).
† Eu Gheorghiu Dobrin, martur.
† Eu Ioan Moale, martur.
† Eu Ioniță Anazariei, martur.

Aceasta vânzare fiindu prin știre tuturor și cu bună voia și prlmire vânzătorului, deci după glăsurile luminatului hrlov spre a fi nestrămutată această vânzare în vecl și spre a fi veșnic stăpân numitul mai sus cumpărătorul d-lui sluger Manolache Fote, pe binelele ce s'au arătat prin acest zăpis cu tot locul lor, s'au întărit vânzare această și cu pecete târgului, încredințându-si și cu a me iscăltură.

1817 Săptv. 24

Iscălit Hagi Dima, vel căpitan epttrop.
(Pecetea târgului)

Urmează certificarea copiei încredințată de tribunalul Neamț, depe originalul aflat la curatorul răposatului Ion Manolache Fote.

Copla s'a eliberat su'gerului Ioan Anvastasiei.
No. 1645/31 Mart 1842.

Cu 3 iscălturi—ultima a lui Alecu Russu.

X

Act dela căminarul Panaite Pleșescu.

Actu.

Prin carl glos iscălitul căminar Panaite Pleșescu, curator averii răposatului ban Manolache Fote, adiverescu prin această că după cerire ci prin jalbă am făcutu gludecătoriei tinutului Neamțu, a să vindl prin licitație averea nemiscătoare a răposatului ban, după cum intru aceasta au și urmafu dislegare comisat epttropicești către gludecătorie prin porunca supt nr. 327 din 1841, urmându-să publicaristire în termen de 40 zile a vânzării, în tot cuprinsul țării, după legiurile § 7 din anexa a doua a Condiției politicești. Și nearătându-să nimeni cu vreo pricină ș-adunându-să mușterei livli la presudisli astăzi, în filnța me s'au făcutu hareclitule locului cu binele l cu doă becluri supt ell, alia toari pe parte locului gospod din târgu Petrii, care s'a cuprindl loc în mărml șaptesprăzaci stănjant 3 palme latul, începându-să din părețiile bialli Marli, soția lui Costachi Croitoru și până în capătul despre părau, far lungu cinsprăzaci stănjant, adică capătul despre părau și șalsprezece stănjant capătul despre pomenlta Marie.

Și după strigare întâia, a doua și a trela, ni mai dând altul mai folositor prețu, au rămas asupra d-lui slugerului Ioan Anastasău cu 2610 lei, adică două mii șasă sute zăci lei. Și filndcă estl și cu a me bună vol și primire, pentru a fi nestrămutată în vecl stăpânire pomenlului slugerlu pl aceste binele, cu locul lor, l să dă acest actu supt a me iscăltură, înălritu și di către cinstita gludecătorie, dându-l dum-lui și toate hărțile atengătoare di acestu locu, prlmindu-mi și banli arătați mai sus diplin de la dumnealul.

1842 Mart 31 zile.

Târgul Petrii

Panaite Pleșescu—curatorl numitulul.

Urmează întăritura judecătoriei tinutului Neamț No. 1643, Martie 31.

3 iscălturi—una a lui Alecu Russu.

Urmează întăritura Divanului apelativ al țării de sus.

Cantacuzin, Roselli, A. Mavrocordat.

Director, Stamatin

No. 2038 din 1842 Mai 11.

Inceputurile literare ale lui Calistrat Hogaș

(Continuare din pag. 1-a)

Trandafirul

(Legendă)

I

Copilă când vr'odată, cuprinsă ca și mine
De o prea melancolie, pustiu vei căuta
Și dacă vr'o durere te apasă și te tine
Și singură prin lacrimi voești a o vârsa;

Ascultă! Peste riul ce'n vale șerpuește,
Vei, muntele se'nalță cu c'adru învelit,
Treci riul și te-afundă pe un drum ce se zărește,
Tăiat în neagră brazdă de codru'ngâbenit,

În fund, în depărtare, o casă ruinată,
Antică se umbrește sub doi stejari bătrâni,
Un trandafir la pragu't cu fruntea'n jos plecată
Infrunt'ia veret' arșiți s'a iernilor furtuni!

Acolo, am plâns cu lacrimi, cuprins de-adâncă jale
Vizând, pe prag, aduse, foi palide, de vânt;
Acea vedeam o dată pe pragul casei mele;
Ori fi-vu ș'a mea casă o dată un mormânt?...!

II

Bătrân i span, copilă, că'n casa ruinată
Stătea în alte timpuri, (dar spusa e păgână),
Un inger alb din ceruri, schimbat în alba fătă
Ș'n negru drac din iaduri schimbat într'o bătrână!

Era adâncă noaptea! Ș'a cerului tărie
În cur' d'aur prinsă pe lume se ntindea;
Iar pe pământ, ojară de un greier pe câmpie
Ș'atr un cotton un câine, nimeni nu mai veghea!

Schimbă într'un tână, amorul rătăcise,
Ș'n adăpost în noaptea prin codru cadută;
La casa izolată, pribagu i pas il duse...
Pe intră, căci copilă deșteptă încă stă!

Bătrâna adormise c'o neagră cart'e'n mână,
Din ea vegheau pe nasu i deștepti doi ochelari;
Copila stă alături de-o putidă lumină;
Iar el sorbea în taină a ei ochi negri, muri!

Era tăcere-adâncă! de o dată ca prin fermec
O armonie dulce din cer părea venind
Și sub a lunii raze ș'a nopți întineric
Pe tainicile vânturi se pogora cântând:

„Măne veni-vor pe ceruri eară,
„Ai ernei nouri albi, înghețali,
„Cu flori, dar, albe de primăvară
„A voustră frunte încununăți;”

„Toată natura întinereste
„Fugând de-al ernei cerc nesfârșit
„Floarea vieții când vestejește
„Vestedă fi-va până'n sfârșit”

„Culegeți roza în primăvară
„Căci măne poate va vesteji
„Floarea iubirii culegeți dără
„Cât în juneșă puteți iubi”

„Sdrobiți a lumii nedreaptă lege
„Ce vra se sfarme un amor sfânt,
„Nebun! acela ce nu'nțelege
„Camorul n are legi pe pamânt”

Cântare nu finise și junele'n beție
În trandafiri schimbăse obrăzi ei de crin...
Cântarea se finise ș'a putime urgie,
Făcu sub nori să jugă a lunii disc senin!..

Dar noul soare al zilei găsi casa'n ruină
Copila prefăcută în fraged trandafir,
Și spini ghimpoși și ageri, în loc de-acea bătrână,
Așa lega legenda al povestirei fir.

„Legenda lacrimloarei” se va reproduce și în
„Asachi”. An. II, Nr. 12 (30 Mai 1883), pag. 885.
Poeziile, care rectifică bibliografia lui Hogaș,
cu anticiparea a șapte ani, s'au scris într'o decadă
de modă florală, un început, și ele îngăduie
pentru evocatorul naturii sălbatece un complement
de sensibilitate glogășă.

Agustín N. Z. Pop

Români, cunoașteți-vă țara

Organizând cunoașterea cât mai deplină în străinătate a noiei Români, subsecretariatul de stat al propagandei dirijează în același timp, acțiunea pantru cunoașterea țării în propriile ei hotare.

Astfel, în sala de expoziții din str. Wilson 8, subsecretariatul de stat al propagandei a deschis o expoziție de fotografii de turism, menită să servească drept îndreptar de călătorie acelor care se pregătesc să plece în lunile de vară.

Cele peste 100 de fotografii expuse prezintă cercetătorului toată frumusețea atât de bogată și de variată a pământului românesc.

Un panou închinat Mării oferă într'o bogată frescă splendoarea Balicului, eleganța Mamaei, frumusețea întregului litoral al Mării Negre, ale carei plaje nu-și găsesc nicăieri pereche în această parte a Europei.

Un alt panou încăpător este destinat stațiunilor balneo-climatic, hotelurile, instalațiile de cură, frumusețea așezării tuturor acestor comori care sunt: băile Herculan, Vatra-Dornei, Slănicul-Moldova etc., sunt prezentate în fotografii reușite și sugestive.

Munții României, cu nesfârșitele lor posibilități de turism,

cu măreția sălbatică a priveliștilor, cu poezia lacurilor ascunse între creste de stâncă, ne sunt înfățișați în toată frumusețea lor.

Dela Cazane, acolo unde Dunărea străbate adânc prin stâncă pentru a pătrunde în șesul Olteniei, și până la mi aculoasa Delta, priveliștile fluviului se răsfață pe întinderea unui alt panou.

Rămâne un larg spațiu ocupat de fotografii în care trăze, cu toate încântările lui, pitorescul românesc, privit în eleganța domoală a dealuri or insorile sau în tipurile caracteristice ale țărănilor.

Intre toate aceste frumuseți, șosele modernizate, de turism automobilistic, fac legătura ușoară și sigură.

Acum, în acest anotimp al marilor plecări, nici că se putea mai nimerit prilej pentru a arăta acelor care ezită între incertitudini, că România posedă pe întinsul ei stațiuni de cură și c'o mori turistice de cel mai mare preț.

Fiecare va găsi în expoziția Subsecretariatului de Stat al Propagandei o sugestie, o îndrumare, un indemn.

Inmormântarea prof. universitar dr. Eugen Mironescu

De două zile, Tazlăul, așezat între munții Neamțului, la 30 km. depărtare de Piatra-Neamț, pe șoseaua Dobreni-Molnești, se află în dolu; un dolu dintre acela care a îndurerat și pe țărani din partea locului, ca și pe înalte foruri de cultură, care au pierdut un mare om.

La intrarea în Tazlău, cîlim, „Calea străbunilor”, apoi „Calea mîntului” și așa mai departe, nume sugestive. Căci profesorul Mironescu, când a fixat nomenclatura satului, a căutat să-l dea o explicație tipică; pe aici au venit străbunii din Transilvania, pe aici se merge la mănăstirea lui Ștefan cel Mare pentru mîntuire, etc. Și doctorul Mironescu a fost așa de legat de satul său natal, încât a preferat să renunțe la căutarea sănătății într-o clinică și să se sfârșească lângă iubita lui „Măgura” cea dragă-dealul din fața casei, pe care în ultima clipă a căutat s-o mai vadă odată de pe patul de suferință și apoi și-a dat sfârșitul.

Dr. Mironescu cu adevărat și-a iubit cu adevărat locul copilăriei: a ridicat Tazlăul la

rangul de stațiune balneo-climaterică, a fost președintele oficiului local de turism, cîlimul școlii primare din Tazlău, întemeietorul căminului fizio-climateric din Tazlău; a cedat șc. primare din Tazlău călămea de 34 prăjit de loc cu obligația de a planta duzi, câte 400 anual, „pentru ca f. harnice din acest sat să intensifice cultura mătăsii”. Cu câțiva ani în urmă a organizat o impunătoare serbare de 72 ani dela înființarea școlii primare, la care au luat parte și somități din țară. Pe propria lui chestulală a făcut din modestia lui lea de profesor—căci nu primea niciodată bani dela clientelă—parcul din Tazlău, împodobit cu flori și împrejmuit gospodărește. După terminarea l-a cedat comunei. A flaut de ani de zile câte 10 copii la școala din sat cu hrană, îmbrăcăminte și cărți. Dr. Mironescu a fost un părinte al satului său natal pe care a sprijinit și l-a făcut cunoscut țării. Ce bine ar fi dacă toți fil satelor noastre ar face la fel ca răposatul dr. Mironescu.

Asistența

Satul și oamenii de prin împrejurimi îl plîng. Dar au venit și colegii lui și unii din foștii elevi spre a-l da ultima sărutare de despărțire. Din numeroasa asistență am remarcat pe: d. prof. dr. I. Tănăsescu, rectorul universității din Iași; d-na și d. dr. Gr. T. Popa, decanul facultății de medicină-Iași și efor al așezămintelor sf. Spiridon; d-na și d. prot. universitar Dimitriu Borca; d. prof. univ. Buțureanu scriitorul M. Sadoveanu, dr. I. Tănăsescu-junior, prof. Onorlu Crețulescu cu 30 de studenți dela Academia de arte frumoase din Iași, veniți la căminul de odihnă din Tazlău; d-na dr. Aneta Rădescu-Hangu, dr. Michu-Buzău; doctorii dela clinica dermato-sifiligrafice din Iași; con-

ferențiar Gh. Nastase, Lazăr, Gavrilescu, Dimitriu, Costea și Daulja; d-na și d. dr. Ionescu Piatra-Neamț; dr. Antoneta și Mircea Grumăzescu, dr. Brețeanu, dr. Nițu Paul, d-na State; d-na și d. Nicolau, insp. șc. Bacău; d-na și d. farmacist Heberling T. Magurele; d-na și d. ing. Adam—Constanța, pr. C. Matasă, av. Leon Pșepelinschi Al. Ionescu, P. Gheorgheasa, insp. la poșta Bordea, av. Bordea, d. și d-na Max Halmovici, ad-torul soc. „Broșteni”, inst. Lambrino Iași, prof. Ion Costea, ing. Ivanov, pretor Barcan, inv. Iliescu, d-na și d. Dragomir—Roznov, familiile înrudite, numeroși studenți și toți locuitorii și intelectuali din comună și împrejurimi.

Inmormântarea

La ora 4 p. m., un sobor de preoți în frunte cu pr. Popovici și Pușcașu, parohul satului, a oficiat micul prohod în casa defunctului, după care sticlul cu corpul neînsușit al dr.-lui Mironescu este scos pe brațele nepoților și trecut printre cordonul cu torțe de tămăle, purtate de cei zece copilași de școală—ajutați de defunct. Sticlul e așezat apoi pe un car cu patru bol, îndoliat, împodobit în cetină de brad, flori și cu patru torțe de tămăle la cele patru colțuri, de către studenții dela academia de arte frumoase. Deasemenea peste 30 de coroane și jerbe marea atmosferă de regret pentru cel ce a fost dr. profesor Mironescu. Cel doi km. dela casa defunctului și până la școala din fața

mănăstirei Tazlău erau o mare de capete. De o parte și de alta a carului mortuar se aflau colegii în frunte cu d-nii: prof. dr. Tănăsescu și Gr. T. Popa.

În fața școlii în numele școlii și a locuitorilor d. inv. Gh. Popot a flaut o frumoasă cuvîntare, arătând opera acelula care deși s'a ridicat în vârful piramidei sociale, nu și-a uitat pe cel din satul său. Vorbește despre frumosul trecut al defunctului, e-numerându-l înfăptuirile, opera culturală și socială cât și calitățile de bun patriot de care a dat dovadă numai în campaniile 1913-16, dar chiar și după acela.

În curtea mănăstirii Tazlău, veche cîltorie a voievoiului Ștefan cel Mare (1498), s'a oficiat slujba înmormîntării.

Cuvîntările

D. profesor dr. I. Tănăsescu, rectorul universității din Iași, a spus următoarele: „Universitatea din Iași încă nu s'a recules după pierderile încercate săptămîna trecută. Azi este din nou cernită prin moartea profesorului Mironescu.

Ca rector al universității am venit cu sufletul îndurerat ca să aduc un cuvînt de despărțire pentru colegul care a luat calea veșniciei și un cuvînt de mîngîiere pentru acei pe care i-a părăsit prea de timpuriu, căci dr. Mironescu moare la 56 ani, vîrstă la care mulți alții sunt încă în plină vigoare. Soarta însă a fost vitregă cu el, căci deși plecat din frumoasa vale a Tazlăului și cu o constituție cu o aparență destul de robustă, o crudă boală s'a localizat asupra organismului cel mai sensibil al lui—înima—și cu toate sforțările făcute, i-a dobort.

Născut la 13 Iunie 1883 în Tazlău, are, norocul după ce termină cursul primar, să fie admis bursier al liceului internat din Iași pe care-l termină cu succes în 1904, când își trece și bacalaureatul. Se înscrie la facultatea de medicină din Iași și obține titlul de doctor în 1912. Pleacă în urmă la B. rlin pentru specializare. A urcat toate treptele carierei medicale și celei universitare; Intern cu concurs, medic secundar, medic al spitalului din Roznov, medic șef al secției dermato-sifiligrafice din Chișinău unde a desfășurat o largă activitate medico-socială, mai ales în mediul rural. Prin vorba lui și prin felul lui de a se purta, el trebuie considerat ca un factor de primul rînd în educațiunea de unire sufletească a basarabenilor cu poporul din regat.

Atras însă de o viață univer-

sitară el apare ca preparator la clinica dermato-sifiligrafică. Asistent definitiv la clinica terapeutică. Pe ziua de 1 Noiembrie 1931 este numit ca profesor titular de farmacologie și materii medicale la facultatea de medicină din Iași, iar în urma morții prof. Demetriade este transferat ca profesor definitiv pe ziua de 1 Iunie 1933 la catedra de clinică dermato-sifiligrafică pe care a condus-o cu vrednicie până în ultimul moment. Om de energie, odată ajuns profesor primul gând i-a fost să organizeze clinica după modelul celor la care învățase în strălăutate, și după foarte multe greutăți, în parte, reușise să dea lașului un serviciu model în care studenții să poată avea tot materialul necesar pentru studiu, iar bolnavii să se bucure de o îngrijire bună și un tratament în raport cu toate achizițiile moderne în materii de sifilis, boli de piele, venerice, etc. Ca profesor Mironescu era modelul adevăratului dascăl desbrăcat de formalism.

Știa să se coboare la nivelul studenților și prin vorba și expresiile lui plastice se făcea ascultat și iubit. Cu toată blîndețea lui uneori apărea foarte sever, însă drept. Dacă nu a desfășurat o activitate publicistică prea mare în specialitatea lui, toate lucrările lui avea pecetea originalității. În schimb era un prieten îndrumător și sfătuitor, pentru personalul lui ajutat.

Coleg sincer loial, asculta cu respect pe colegi și se făcea ascultat la rîndul lui de ei. Vorba și expresiunile lui, curat molevenesti te făceau să-l ascuți cu plăcere.

Ca activitate extrauniversitară a fost membru și președinte a soc. de medici și naturalști din Iași, al soc. de dermatologie și sifiligrafie din București; președinte al soc. de dermatologie și sifiligrafie din Iași; consilier tehnic al Institutului de igienă; director al stațiunii balneo-climaterice Sîlcușul Moldovei. În toate aceste demnități a știut să pună la contribuție toată energia și puterea cunoștințelor sale.

Și-a făcut, cu cinste, datoria către țară, luând parte în ambele campanii din 1913—1916. Decorat cu „Avântul Țării”, Virtutea Militară de aur, Coroana României cu spade, Crucea Reginei Maria, Medalie des Epidemiei, dat de guvernul republicii Franceze, etc. Dar în fața rămășițelor reci a le lui Mironescu ne plecăm genunchii căci a fost și un mare suflet de român, care nu și-a uitat nici o clipă neamul lui și satul lui, și din puținul ce-l rămănea s'a străduit să lase măcar o urmă pentru cel care trăesc sau vor veni pe Valea Tazlăului în care el și-a legănat anii tinereții iar în timpul din urmă era refugiu în care căuta liniștea și aerul de care avea atîta nevoie și moartea l-a găsit cum a dorit și cum spune scriptura: la loc curat și loc de odihnă.

Universitatea din Iași regretă adînc pierderea profesorului Mironescu și-și unește plînsul cu cel al întregii suflări omenești de pe vîlle Tazlăului, care-și plînsuie prietenul, sfătuitorul și povestitorul lor precum și cu acelor din toate unghiurile țării, cari în ceasuri de restrîngere au găsit o clipă de mîngîiere și de uitare în povestirile cu tălc și atît de frumos redade de Mironescu.

Să-l fie drumul drept și curat cum l-a fost sufletul lui Amin.

D-l profesor Grigore T. Popa, decanul facultății de medicină a spus:

Cu un sentiment de adîncă mîhnire am venit să conducem la locul de veci pe bunul nostru prieten, a cărui viață s'a împlinit așa de mult cu a no-

stră. Știm că viața omului are totdeauna un sfârșit și trebuia odată să se sfârșească și a lui Mironescu; dar s'a sfârșit prea de vreme. Pe lângă chinurile îndelungi care l-a amărât trul din ultimii ani, socotim curmarea vieții lui Mironescu atît de de vreme ca o nedreptate divină.

Acest ales vîlstar al neamului românesc a știut să glumească cu viața și a știut să zâmbească morții. El s'a apropiat de misterul existenței condus de o înaltă filosofie care-l permitea să rădă de mizerii, nu să tînguască în fața lor. Numai cu câteva săptămîni înainte de obștescu-l sfârșit l-am auzit depănînd planuri de lung viitor și ne-am veselit de vorba lui sfătoasă, istorisind despre oameni și vremuri.

Mironescu a înarmat, mai bine decît oricare alt scriitor tînar, tipul înțelepciunii populare înfățișată prin cuvînt neaoș. Oamenii pe care i-a descris el vor trăi mereu, fiindcă l-a pus în fața cîltorului fără dresuri și fără ascunzi. El a înțeles natura semenilor, și în fața necazurilor a făcut haz, în cea mai potrivită formă populară. Până și durerile au fost, în scrisul său, duloase și nu chinătoare. Umorul său rustic a îmbrăcat și forme rafinate, păstrînd totuși aerul de familie a marelui său înaltaș Ion Creanță. Radu Tulie Teacă, Sandu Hurmuzel, Băeșii Tatei, Panarama dela Buhuși. Pe un picior de rai, și atîtea alte povestiri de ale sale, vor rămîne în literatura românească pe cel mai înalt nivel al dezvoltării sale.

Dar Mironescu a fost nu numai un strălucit scriitor și un povestitor neegalat în timpul nostru, dar a fost și un serios om de laborator, un profesor captivant care știa să-și formeze elevii. Știința lui o predă într-o formă care pe lângă instruirea da studenților și plăcere. Conferințele lui n'au găsit niciodată o sală destul de încăpătoare pentru a cuprinde tot publicul doritor să-l asculte.

Și astfel ne aflăm în fața unei pierderi înepurabile, care umple ochii de lacrimi în multe cercuri intelectuale, ce nu-l vor putea uita pe Mironescu niciodată. Revista „Însemnări Iegene” pierde unul din cei mai străluciți scriitori care îi da prestigiu. Facultatea de Medicină pierde unul din distingiți profesori; studenții pierd un sincer și înțelept protegitor, care știa să-l iubescă desinteresat, și noi cellați mai de lângă el, pierdem un adorabil prieten și un bun camarad pe care îl vom plînge mereu.

INFORMAȚII

La 1 August expiră termenul pentru depunerea actelor referitoare la înscrierea în listele de cetățenie română a locuitorilor ce erau îndreptățiți conf. art. 56 din legea pentru dobîndirea și pierderea cetățeniei române din 1924, a fi înscriși în aceste liste.

D. dr. Nastase, șeful de lucrări al laboratorului dermato-sifiligrafic din Iași a spus: clinica dermato-sifiligrafică are nemărginită durere de a fi pierdut pe șeful ei respectat și iubit. Cel 16 ani de conducere în liniște și armonie s'au sfârșit tocmai în timpul când speram că natura va fi mai îngăduitoare și va ușura zilele de suferință din ultimul timp, ale profesorului Mironescu.

O boală grea, care din când în când îl dădea popasuri de speranță, i-a silit puterile, de zi pe zi, pentru ca sfârșitul prin care vom trece toți, să vină mai devreme decît trebuia.

Profesorul Mironescu a avut în orice moment iminența morții, o aștepta, dar în timp ce se pregătea pentru venirea ei, așternea nouă orînduiri pentru ziua de mîine, încheia planurile unei activități viitoare și așa s'au scurs ultimii ani al profesorului Mironescu, în durere și speranță.

Cîtă resemnare din partea unui om care așteptînd moartea, pregătea viitorul. Profesorul Mironescu a fost un om al datoriei. De multe ori peste puterile lui a căutat să-și îndeplinească obligațiile, conștient că de fiecare dată i se smulgea câte o pîrticică din viața pe care a iubit-o atît de mult.

A organizat o clinică cu năzuința de a egala pe cele din strălăutate, s'a ocupat de învățămîntul specialiștilor sale, cu gândul să ușureze suferințele semenilor lui. A dat o extensie nelimitată laturii sociale a ramurii pe care a profesat-o pentru ca să-și satisfacă umanitarismul lui neîarmurit. A fost un conducător cu autoritate și competență, un îndrumător și prieten.

Personalul clinicii lui plînge despărțirea atît de timpurie, îngheunuchiază în fața volinței lui Dumnezeu și se roagă să-l fle țărâna ușoară și amintirea veșnică.

A mai vorbit și pr. Pușcașu despre calitățile regretatului și înfăptuirile din sat, după care corpul neînsușit al dr. prof. Mironescu a fost coborât în groapa săpată lângă zidurile cetății, care înconjoară sînta cîltorie a Tazlăului.

Răspunsurile, atît pe traseu cît și la slujbă, au fost date de admirabilul cor format încă de acum douăzeci de ani în Tazlău, numai din țărani și țărance, de sub conducerea cântăreșului C. Ionescu.

La sfârșit s'a servit un praznic tuturor invitaților.

Ioachim Moruzzi

Aveți nevoie de vreo analiză medicală?

Laboratorul VOREL — secția de analize biochimice și de cercetări științifice—anunță că d-nul Doctor Ilie Micu, medic bacteriolog, s'a întors din concentrare, reluându-și activitatea, astfel că se execută iarăși orice analize medicale (analiza sîngelui: reacția Bordet-Wasserman, dozarea ureei, numărarea gلوبulelor roșii; analiza urinei; analiza sputei ș. a). Adresați-vă cu încredere către:

Laboratorul Vorel Siatra - Neamț
Secția de analize medicale